

Visie op passend onderwijs

CVO Rotterdam

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving

Visie op passend onderwijs

CVO Rotterdam

CVO Rotterdam en omgeving

Rotterdam, oktober 2012

Visie op passend onderwijs

Inleiding

Hoewel passend onderwijs veelal wordt geassocieerd met problemen en zorgen, gaat het onderwerp vooral over onderwijs. Onderwijs, dat iedere jongere met succes geleid naar vervolgonderwijs of werk.

Onderwijs dat past bij iedere leerling, ook die met een extra behoefte aan uitdaging of ondersteuning. Door van elkaar te leren, het bestaande te versterken en optimaal gebruik te maken van elkaars kwaliteiten bieden de CVO-scholen leerlingen een omgeving, waarin ze zonder belemmering naar hun volle vermogen kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen.

Het referentiekader passend onderwijs geeft het onderwijsveld richting aan de invulling van het wetsvoorstel passend onderwijs. De uitvoering hiervan is deels afhankelijk van toekomstige landelijke, politieke en regionale ontwikkelingen. Deelaspecten uit het referentiekader liggen in lijn met de Regeling Prestatiebox Voortgezet Onderwijs. Zo zijn afstemming van het onderwijs op verschillen binnen de klas, ook van de cognitief zwakkere en sterkere leerlingen, opbrengstgericht werken en een lerende cultuur, ook van leraren en schoolleiders, als landelijke speerpunten vastgelegd in het Bestuursakkoord. Op regionaal niveau biedt het Rotterdamse Docentenprofiel handvatten voor passend onderwijs, door toe te spitsen op de diversiteit aan problematiek in het Rotterdamse onderwijs. Door uit te blinken op de domeinen zorg, taal en onderwijsontwikkeling komen docenten tegemoet aan de specifieke behoefte van de Rotterdamse leerling-populatie.

Los van het wettelijk kader maakt CVO keuzes voor een invulling van passend onderwijs, met daarbij de onderwijsvisie CVO Rotterdam als uitgangspunt. Hierbij speelt CVO, als partner, een actieve rol op dit onderwerp in de samenwerkingsverbanden Koers VO en Voorne Putten/Rozenburg en zoekt de verbinding met andere onderwijs- en zorgpartners in de regio.

De in dit stuk beschreven visie geeft de CVO-scholen inhoudelijk richting aan passend onderwijs. Door middel van toekomstige uitwerkingsnotities zal deze visie vervolgens concreet worden uitgewerkt en zal een brug worden geslagen naar de praktijk.

CVO-onderwijs heeft een missie

Het CVO-onderwijs draagt bij aan de vorming van de héle leerling, de héle mens. Naast kennisoverdracht is er aandacht voor de persoonlijkheidsontwikkeling en zelfredzaamheid van leerlingen en worden zij voorbereid op een betekenisvolle en actieve rol in de samenleving. Binnen het onderwijs gaat het om de persoonlijke ontmoeting tussen de leraar en de leerling: samen leren staat daarbij centraal.

Goed onderwijs is dé pijler voor passend onderwijs binnen CVO

Om leerlingen te begeleiden en te laten groeien in hun onderwijsleerproces gaat het gesprek binnen de CVO-scholen vooral over verschillende aspecten van goed onderwijs en op welke manier belemmeringen in het onderwijsleerproces kunnen worden voorkomen. Zo spelen een opbrengstgerichte, planmatige manier van werken en het volgen van doorlopende leerlijnen een belangrijke rol in het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs.

Een veilig schoolklimaat, goed klassenmanagement, een adequate didactische aanpak, hoog vertrouwen, hoge verwachtingen, betrekken van ouders en inspirerend pedagogisch handelen van docenten zijn andere aspecten die leerprestaties bevorderen en die helpen (gedrags)problemen te voorkomen (*referentiekader passend onderwijs, Marzano*).

Omdat CVO-scholen weten dat goed onderwijs aan de basis ligt van succeskansen van hun leerlingen, besteden zij veel en concrete aandacht aan bovenstaande aspecten. De CVO onderwijsvisie beschrijft dat de CVO-scholen en docenten planmatig en opbrengstgericht werken. Een CVO-docent voelt zich verantwoordelijk voor het onderwijsleerproces, gaat flexibel om met verschillen, heeft hoge verwachtingen, ook van zichzelf, schenkt vertrouwen en is trots op de resultaten van zijn leerlingen. Ouders en docenten ondersteunen gezamenlijk de leerlingen in het proces van cognitieve en sociaal-

emotionele ontwikkeling en de school gaat in op de behoefte van ouders voor zover die betrekking heeft op het onderwijs ondersteunend gedrag. Al deze aspecten zijn onderdeel van de belangrijkste pijler van passend onderwijs: de onderwijskwaliteit: goede lessen en goede begeleiding. Met de CVO onderwijsvisie is daarom het fundament aanwezig om iedere leerling succesvol te leiden naar vervolgonderwijs of werk, om in iedere jongere het proces van zelfontplooiing en talentontwikkeling te stimuleren en te begeleiden.

Passend onderwijs vraagt CVO-docenten en CVO-scholen

Maar er is meer: CVO-docenten, mentoren en ondersteuners zijn vakmensen; zij kennen en kunnen meer dan alleen de basisvaardigheden voor het geven van lessen en begeleiding. Zij voelen zich verantwoordelijk voor hun leerlingen en hun resultaten en streven naar meer dan het gewone: niet zomaar lessen en begeleiding, maar vooral goede lessen en goede begeleiding. De meeste leerlingen ervaren hierdoor voldoende steun en houvast.

Maar CVO-docenten en ondersteuners weten ook dat sommige leerlingen net iets meer nodig hebben dan die goede basis al biedt. Zij weten dat daarvoor specifieke kennis en kunde nodig is die verder reikt dan het eerder genoemde basisrepertoire: vroegtijdig signaleren van leer- en ontwikkelingsbeperkingen (ook sociaal-emotioneel), kunnen hanteren van effectieve interventies bij beginnende gedragsproblematiek en hierin samenwerken met ouders. CVO-scholen stemmen hun onderwijsprogramma's en leerlijnen af, ook op leerlingen met een meer of

minder dan gemiddelde intelligentie, beschikken over een protocol voor medische handelingen en over orthodidactische en -pedagogische methodieken gericht op sociale veiligheid en het aanpakken van beginnende gedragsproblemen.

Leerlingen, docenten èn ondersteuners leren

Om dat hoogwaardige CVO-onderwijs te bevorderen en mogelijk te maken staat leren centraal: het leren van leerling en leraar samen, het leren van de school als organisatie: juist om de succeskansen van iedere jongere te vergroten. Dáárom investeren de CVO-scholen in de komende jaren doelbewust in de toerusting van hun medewerkers. Alle medewerkers van de CVO-scholen worden in de gelegenheid gesteld om op het terrein van pedagogische vaardigheden deel te nemen aan het traject pedagogisch tact dat CVO in samenwerking met het NIVOZ verzorgt.

Versterken en ondersteunen van het CVO-onderwijs

En precies dáárom mogen CVO-scholen, docenten en ondersteuners er niet alleen voor staan: ook daarvoor geldt "meer dan het gewone". Daarom steekt CVO in op het versterken van het primaire proces. Daarom krijgt de CVO-docent de mogelijkheid zijn of haar vakmanschap nog meer te verbreden of te perfectioneren en wordt hij hierin ondersteund binnen de school. Daarom zijn onderwijs en ondersteuning binnen CVO geen aparte werelden, maar is de ondersteuning in alle fasen, op alle niveaus en in de uitvoering van het onderwijs geïntegreerd en gericht op het behalen van gestelde

onderwijsdoelen. Leren en ontwikkeling van jongeren staan centraal, de focus ligt met name op preventie: het voorkomen van schooluitval, het voorkomen van inzet van de bovenschoolse zorg en tegelijkertijd vroegtijdig, op een professionele en kansrijke wijze, verwijzen wanneer zware zorg is geïndiceerd.

Expertise binnen en buiten de scholen

Om dit te bereiken is de hiervoor vereiste specifieke kennis en kunde zoveel mogelijk binnen de CVO-scholen aanwezig. Daarnaast maken de scholen optimaal gebruik van aanvullende expertise van buiten de scholen en van (tussen)voorzieningen binnen het samenwerkingsverband.

Borging op schoolniveau

De CVO-scholen voeren de geïntegreerde onderwijs-ondersteuning planmatig uit. Door middel van visitaties worden de effecten hiervan geëvalueerd en nieuwe plannen ontwikkeld. In de uitvoering hiervan wordt gezocht naar efficiëntie, bijvoorbeeld door de aansluitingsmogelijkheden te onderzoeken bij het interbestuurlijk traject van CVO met Lucas Onderwijs: de collegiale visitatie "Synergie in de spiegel".

Samen sterk

De CVO-scholen maken optimaal gebruik van de begeleidingsstructuur in en om de school en van de expertise en netwerken die binnen het bestuur van CVO en in het samenwerkingsverband aanwezig zijn. De scholen vinden niet opnieuw het wiel uit, maar

zoeken naar integratie, optimalisering van het bestaande en geloven in de kracht van samenwerking. Samenwerking binnen de school, samenwerking binnen het bestuur, samenwerking binnen het samenwerkingsverband.

Elkaar vinden

Samenwerking binnen het bestuur betekent dat:

- De CVO-scholen elkaar weten te vinden wanneer behoefte is aan extra uitdaging: binnen de CVO-scholen is er een passende plaats voor de excellente leerling.
- De CVO-scholen elkaar weten te vinden wanneer behoefte is aan een specifiek profiel, bijvoorbeeld: sportklassen, business school, bèta- of techniek-onderwijs, tweetalig onderwijs, beroepsonderwijs, etc.
- De CVO-scholen elkaar weten te vinden wanneer een leerling op basis van cognitie dreigt uit te vallen. Via uitbreiding van het onderwijsaanbod aan de randen en nauwe samenwerking krijgen deze leerlingen een passende plaats binnen scholen.
- De CVO-scholen het expertisecentrum weten te vinden wanneer behoefte is aan extra ondersteuning op het niveau van de leerling en ouders, op het niveau van docenten, mentoren, zorgteams en/of op schoolniveau. Accent Onderwijsondersteuning heeft hierbij een faciliterende rol via inzet van deskundige medewerkers, een directe lijn met het onderwijszorgloket van Koers VO en/of verwijzing naar partners in de hulpverlening en zorgpartners in het netwerk. Om het netwerk te versterken gaat Accent Onderwijsondersteuning effectieve relaties aan met andere organisaties.
- De CVO-scholen nadenken over een onderwijsvoorziening op Zuid, waar expertise wordt gebundeld en waar leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben succesvol onderwijs kunnen volgen.

Ieder kind een kans

CVO streeft na dat iedere leerling die zich aanmeldt en iedere leerling die tijdens de schoolloopbaan vastloopt op één van de CVO-scholen, terechtkomt op een voor hem goede plek. Uitgangspunt is de leerling een kans te bieden binnen CVO. Juist vanuit de christelijke identiteit staan de scholen van CVO open voor alle leerlingen. Tegelijkertijd worden, in het belang van de jongere, op professionele wijze de grenzen gekend en bewaakt en wordt naar de gespecialiseerde zorg en het speciaal onderwijs verwezen wanneer deze is geïndiceerd.

Transparantie

Om geen verkeerde verwachtingen te scheppen zijn de CVO-scholen transparant over hun aannamebeleid en passen dit consequent toe. CVO-breed wordt een format voor de website opgesteld waarin duidelijkheid wordt verschaft over randvoorwaarden voor plaatsing, rechten/plichten van ouders en de procedure in het aannamebeleid. Voor de uitwerking hiervan wordt de opbrengst uit de werkgroep "zorgplicht" van het samenwerkingsverband Koers VO als input gebruikt.

Warme overdracht

Wanneer een leerling wordt geplaatst, ook tussentijds, zorgt de ontvangende CVO-school ervoor dat de leerling vanaf de eerste dag een goede start kan maken. Bij overplaatsing binnen CVO draagt de leverende school een volledig dossier over en maakt, indien nodig, met de ontvangende school een plan van aanpak om de leerling een nieuwe kans op een succesvolle school-

loopbaan te bieden. Voor de concrete uitwerking van de overdracht wordt de opbrengst uit de werkgroep "zorgplicht" van het samenwerkingsverband Koers VO als input gebruikt.

Kansoverleg binnen CVO

Bij afwijzing of dreigende schooluitval wordt desbetreffende leerling in CVO-breed overleg ingebracht. Dit overleg tussen schoolleiders (of gemandateerden) wordt maandelijks georganiseerd onder supervisie van Accent Onderwijsondersteuning. Bij dit overleg worden mogelijkheden bekeken om de leerling voor CVO te behouden, bijvoorbeeld door afspraken te maken over overname van leerlingen, gebruik te maken van het netwerk van Accent Onderwijsondersteuning, daar waar nodig specialistische zorg in te zetten, tijdelijk te verwijzen naar een bovenschoolse lesplaats, etc.

Kansoverleg binnen het samenwerkingsverband

Het onderwijszorgloket van Koers VO vormt, voor de scholen die bij dit samenwerkingsverband zijn aangesloten, de poort naar de bovenschoolse voorzieningen en het speciaal onderwijs. Om afstemming en efficiëntie te bereiken wordt vanuit het kansoverleg binnen CVO nauw samengewerkt met de consultants van het onderwijszorgloket. Hiermee maakt men optimaal gebruik van de expertise, mogelijkheden en voorzieningen die voorhanden zijn binnen CVO en het samenwerkingsverband Koers VO. Bij verwijzing naar een bovenschoolse lesplaats blijft de verwijzende CVO-school verantwoordelijk en is het uitgangspunt dat de leerling een goede, nieuwe kans krijgt op

een passende plaats binnen CVO. Voor de scholen van het PENTA College CSG wordt vanuit het kansoverleg binnen CVO gezocht naar de samenwerking met het samenwerkingsverband Voorne Putten/Rozenburg.

Tot slot

Door met elkaar samen te werken, met en van elkaar te leren en elkaar aan te vullen hebben de CVO-scholen het vertrouwen een passende plaats voor iedere leerling te vinden. Een plaats waar de jongere tot zijn recht komt, zich kan ontwikkelen en kans maakt op een succesvolle toekomst.

**Bij elkaar komen is een begin,
bij elkaar blijven is vooruitgang,
met elkaar samenwerken is succes.**

Henry Ford

Postscriptum

Vanaf september 2012 schrijven de directeuren onderwijs in samenwerking met Accent Onderwijs- ondersteuning uitwerkingsnotities op de in dit visiestuk beschreven onderwerpen.

CVO-scholen

Accent Praktijkonderwijs

Weegschaalhof 33
Postbus 84017
3009 CA Rotterdam
Telefoon (010) 209 99 26
Fax (010) 209 56 40
E-mail: info@cvoaccent.nl
Internet: www.cvoaccent.nl

Comenius College

P.C. Boutenssingel 15
Postbus 797
2900 AT Capelle aan den IJssel
Telefoon (010) 450 18 66
E-mail: mail@comenius.nl
Internet: www.comenius.nl

CSG Calvijn

Roerdomplaan 42
Postbus 57613
3008 BP Rotterdam
Telefoon (010) 493 33 66
Fax (010) 493 33 77
E-mail: info@calvijn.nl
Internet: www.calvijn.nl

Farelcollege

Kastanjelaan 50
Postbus 163
2980 AD Ridderkerk
Telefoon (0180) 411 777
Fax (0180) 418 904
E-mail: secretariaat@farelcollege.nl
Internet: www.farelcollege.nl

Marnix Gymnasium

Essenburgsingel 58
3022 EA Rotterdam
Telefoon (010) 244 50 44
Fax (010) 478 08 46
E-mail: info@marnixgymnasium.nl
Internet: www.marnixgymnasium.nl

Melanchthon

Schiekade 101
Postbus 28211
3003 KE Rotterdam
Tel. (010) 476 73 00
Fax (010) 477 26 09
E-mail: melanchthon@melanchthon.nl
Internet: www.melanchthon.nl

PENTA college CSG

J.A. Heijwegelaan 4
Postbus 220
3200 AE Spijkenisse
Telefoon (0181) 600 200
Fax (0181) 697 523
E-mail: directie@penta.nl
Internet: www.penta.nl

Colofon

Tekst: Platform Onderwijs
(steller Renate de Wit)

Beeld: Martijn van de Griendt, Rick Keus,
Meike Ziegenhirt, Marlyn van Erp, e.a.

Vormgeving: hAAi, Rotterdam

Druk: van Deventer, 's-Gravenzande

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving

CVO

Henegouwerplein 14

3021 PM Rotterdam

Postbus 2152

3000 CD Rotterdam

T [010] 217 13 99

F [010] 411 42 78

www.cvo.nl